

Arkiv: <arkivID><jplID> FA-T00, TI-&13
JournalpostID:
Sakshandsamar:
Dato: 31.08.2022

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
084/22	Alver formannskap	08.09.2022
110/22	Alver kommunestyre	22.09.2022

NOU 2022: 6 «Nett i tide – om utvikling av strømmettet» Høyringsuttale

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

1. Alver kommune sluttar seg til framlegga i NOU 2022: 6 «Nett i tide – om utvikling av strømmettet», under føresetnad om at den kommunale påverknaden i saksprosessen ikkje vert redusert.
2. Alver kommune rår til at det snarast vert utarbeidd ein nasjonal plan for utbygging av nett og kraftproduksjon, tilsvarende som NTP fungerer for vegbygging.

Alver formannskap 08.09.2022:

Handsaming:

Kommunedirektøren sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

FO- 084/22 Vedtak:

1. Alver kommune sluttar seg til framlegga i NOU 2022: 6 «Nett i tide – om utvikling av strømmettet», under føresetnad om at den kommunale påverknaden i saksprosessen ikkje vert redusert.
2. Alver kommune rår til at det snarast vert utarbeidd ein nasjonal plan for utbygging av nett og kraftproduksjon, tilsvarende som NTP fungerer for vegbygging.

Alver kommunestyre 22.09.2022:

Handsaming:

Innstillinga frå formannskapet vart samrøystes vedteke.

KO- 110/22 Vedtak:

1. Alver kommune sluttar seg til framlegga i NOU 2022: 6 «Nett i tide – om utvikling av strømmettet», under føresetnad om at den kommunale påverknaden i saksprosessen ikkje vert redusert.

2. Alver kommune rår til at det snarast vert utarbeidd ein nasjonal plan for utbygging av nett og kraftproduksjon, tilsvarande som NTP fungerer for vegbygging.

Politisk handsaming

Saka skal til innstilling i formannskapet

Saka skal avgjerast i kommunestyret

SAKSUTGREIING

Saka gjeld

Olje- og energidepartementet har sendt Strømnettutvalet si utgreiing NOU 2022: 6 «Nett i tide – om utvikling av strømmettet» på høyring.

Utgreiinga inneheld forslag til tiltak for å redusere tida det tar å utvikle og konsesjonshandsame nye, større nettanlegg. Videre vurderer utvalet prinsipp for å ivareta ei samfunnsøkonomisk utvikling av straumnett i ei tid med stor uklarheit ved utvikling av forbruket. Utvalet foreslår moglege forbetringar ved systemet for tilknytningsplikt. Utvalet foreslår enkelte lov- og forskriftsendringar. Forbetringspotensialet er ifølgje utvalet stort samanlikna med ordningane i dag.

Bakgrunn

For at Norge skal kunne nå sine klimamål i Klimaplanen for 2030 og kunne omstille seg til eit lavutsleppssamfunn i 2050, uttalte Solberg-regjeringa ved oppnemninga av utvalet at ein er avhengige av god framdrift i utbygginga av straumnett. Samtidig vart det påpekt at bygging av nye kraftleidningar ofte inkluderer omfattande naturinngrep som medfører behov for grundig sakshandsaming med involvering av lokale og sentrale aktørar. Nettutbygging krev også store investeringar som må dekkast av brukarane sjølve.

Utvalet foreslår fleire effektiviseringstiltak. Dette går hovudsakelege på auka digitalisering og betre samhandling mellom aktørane i konsesjonshandsaminga. Utvalet meiner at det er for dårleg samhandling mellom nettselskapa og konsesjonsmyndigheitene, for lite informasjonsutveksling og for mange manuelle prosesser og behandling. Her er det vesentleg potensiale for forbetringar.

Straumnettutvalet foreslår også å innføre fristar for departementet sine uttaler til konseptvalsutgreiingane og flytte ansvaret for ekstern kvalitetssikring frå nettselskapa til departementet. Dette forutset naturlegvis større effektivitet i handsaminga hjå departementet, noko utvalet meiner kan oppnåast ved at nettselskapa skal involvere aktuelle aktørar tidlegare og gjere grundigare forarbeid med søknadar og utgreiingar. Dessutan foreslår utvalet at konsesjonsmyndigheitene (NVE og departementet) skal få auka bemanning og ressursar. For mindre saker ønsker utvalet at «hurtigløpsystemet» skal forberast hjå NVE.

Målet med effektiviseringstiltaka er at tida frå utgreiing til konsesjonshandsaming og bygging, den såkalla «ledetida», skal reduserast nokså kraftig. For store nettanlegg vil ledetida i dag på syv til fjorten år reduserast til mellom seks og åtte år dersom tiltaka vert følgt opp, ifølgje utvalet.

Straumnettutvalet foreslår fleire tiltak for å sikre ein samfunnsøkonomisk lønsam utvikling av straumnett. Statnett og Energi Norge anslår at for perioden 2021 til 2030 vil det bli investert mellom 160 til 200 milliardar kroner i straumnett. Desse kostnadane vil bli plassert hjå brukarane og det er naturlegvis viktig at de blir brukt mest mogleg effektivt. I tillegg inneberer nettutbygging irreversible naturinngrep som ikkje bør gjerast utan reelt behov. Utvalet peikar her på at den store usikkerheita i framtidig ressursbruk av straumnett er ei utfordring og meiner at det bør utviklast betre metodikk for berekning av framtidig utvikling. Samtidig vil straumnettutvalet at det gjennom økonomiske ordningar i større grad vert stimulert til betre utnytting av straumnett og trekk fram den nye nettleigemodellen som eit positivt tiltak. Utvalet trekk også frem energieffektivitetstiltak.

For eksisterande nett ønsker utvalet at kundar som sit på retten til å ta ut meir kraft enn det dei faktisk nyttar, skal betale basert på en kombinasjon av det de brukar (målt effekt) og det dei har reservert (abonnert effekt). Dette skal også gjelde for nye kundar som reserverer kapasitet. Tanken er då at nokon vil vurdere å gå over til å ikkje reservere kraft.

For nett som skal byggas ut, ønsker utvalet at kostnadene som hamnar hjå kunden skal framskundast i tid og blir forpliktande på eit tidlegare tidspunkt.

Tiltaka kan ifølge utvalet bidra til å gi mindre usikkerheit rundt etterspurnaden etter nettkapasitet, noko som er ei stor utfordring i dag.

Til slutt foreslår utvalet fleire tiltak for å forbetre tilknytningsprosessen til straumnett. Her ønsker dei at det skal bli ein standardisert tilknytningsprosess, betre informasjonsutveksling, slik som å ha eit kart over ledig kapasitet i straumnett, auka tilsyn med nettselskapa og ein forbetra tildelingsprosess av kapasitet etter objektive kriteria.

Kommentarar frå Naturressurskommunane og Vindkraftkommunane:

«Strømnettutvalget overleverte tirsdag 14. juni sin utredning, NOU 2022:6 Nett i tide, til olje- og energiminister Terje Aasland. Utvalget fremmer en rekke forslag til tiltak for en bedre utnytting av eksisterende nett, mer effektive prosesser ved bygging av nytt kraftledningsnett og sterkere samordning mellom nettutviklingsplaner og kommunale arealplanprosesser.

Naturressurskommunene er tilfredse med at et enstemmig utvalg påpeker behovet for større involvering av berørte kommuner, og på et tidligere tidspunkt i nytt nett. Det vises blant annet til at der det har vært «ingen eller lite kontakt med kommunen og berørte interesser i forkant av søknad, kan det få konsekvenser for den videre prosessen.» I kap. 13.4 Tidlig involvering og grundig forarbeid, heter det:

«Tidlig involvering av berørte parter i regi av nettselskapene legger grunnlaget for gode søknader og utredninger, raskere framdrift og økt lokal aksept for nye nettanlegg. Utvalget mener at NVE i veileder bør stille krav til nettselskapenes forarbeid og kontakt med berørte interesser i forkant av innsendelse av meldinger og konsesjonssøknader. Grundig forarbeid, gode utredninger og involvering kan redusere behovet for tilleggsutredninger og tilleggssøknader, og føre til færre klager på konsesjonsvedtak. Gjennom dialog skapes tillit til at prosessen fører til de beste løsningene for samfunnet som helhet, selv om ikke alle parter nødvendigvis vinner fram med sine innspill. Utvalget mener at kommunene bør informeres av nettselskapene om saker som berører dem, før de mottar saken på høring fra konsesjonsmyndighetene. Utvalget anbefaler at nettselskapene ser sine planer opp mot kommunenes arealplaner så tidlig som mulig, og vurderer eventuelle tilpasninger før konsesjonssøknad sendes. Utvalget mener dette forslaget tar kort tid å innføre, krever ingen regelverksendringer og forventes å bidra til redusert konflikt og tidsbruk i den senere prosessen. Samlet redusert tidsbruk forventes av utvalget å kunne bli opptil 2 år i større saker.»

Utvalgets anbefalinger er i tråd med de innspill Naturressurskommunene og Vindkraftkommunene har fremmet for utvalget som medlemmer av utvalgets referansegruppe.»

Utdrag i høyringsuttale frå Nordhordland Næringslag - på vegne av Næringsalliansen i Vestland:

«Strømnettutvalget har levert et grundig og godt arbeid og vi støtter alle anbefalingene utvalget kommer med. Vi mener likevel at de anbefalte tiltak ikke er tilstrekkelige til å redusere tidsbruken i nettutviklingen slik at den møter behovene i det grønne skiftet og derved gir den troverdighet som kreves for å utløse de nødvendige investeringene fra privat kapital.

En helhetlig nasjonal plan for utbygging av nett og ny kraftproduksjon er nødvendig for å gi politiske ambisjoner på klima og ny grønn industri troverdighet. Et slikt system er allerede etablert på veibygging gjennom NTP. Skal vi lykkes i å skape troverdighet i det grønne skiftet og sikre fremtidig eksportvekst og derigjennom sysselsetting og velferd, må nettet bygges ut basert på strategiske analyser av fremtidige behov og ikke reaktivt som i dag.»

Vurdering

Omstilling og utviklinga av ny industri og næring i Alver og særleg på Mongstad, har trong for framføring av vesentleg meir elektrisk kraft. Konsesjonshandsaminga og prosessane med bygging av slik større infrastruktur er i dag svært tidkrevjande, erfaringsmessig gjerne 7 - 14 år.

Den framlagte utgreiinga NOU 2022: 6 «Nett i tide – om utvikling av straumnett», peikar på ei lang rekke tiltak som kan korte ned på denne tida, utan at dette treng redusere kommunane sin medverknad og råderett. Kommunedirektøren rår difor til at kommunestyret sluttar seg til konklusjonane i NOU 2022: 6 «Nett i tide – om utvikling av strømnett», såframt desse ikkje innskrenkar kommunen sin medverknad og råderett. Vidare sluttar kommunedirektøren seg til Nordhordland Næringslag sin argumentasjon om å arbeide ut ein nasjonal plan for utbygging av nett og kraftproduksjon, tilsvarande som NTP fungerer for vegbygging.

Vedlegg i saka:

Utgreiinga er publisert på regjeringa si heimeside under NOU 2022: 6 – regjeringen.no
Direktelink: [NOU 2022: 6 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nou-2022-6)

Vedlegg i saken:

14.06.2022 Offentlig høring av NOU 2022: 6 Nett i tide - om utvikling av strømnettet 1755205